

MAES (Karel) (kloosternaam : E. P. Liberaat van Turnhout) (Turnhout, 19.8.1877-Antwerpen, 31.10.1920).

Hij volgde de humaniora aan het college der P.P. Jesuïeten te Turnhout en trad den 26 September 1895 in de Orde der Minderbroeders Capucijnen. Hij deed het volgend jaar (26 september 1896) professie en werd den 21 September 1901 priester gewijd.

P. Liberaat bekleedde reeds een belangrijke bediening bij zijn Ordebroeders, toen de Belgische Capucijnen de Ubangimissie aanvaardden en een oproep deden op vrijwilligers. Zonder aarzelen zond P. Liberaat zijn geschreven aanvraag en werd aangeduid om, samen met E.E. PP. Fulgentius Carnonckel (P. Fulgentius van Geeraardsbergen), Octaaf Tanghe (P. Baselis van Brugge), Aloïs Peeters (P. Ferdinandus van Antwerpen) en de beide Broeders Louis Ceulemans (Br. Humilis van 's Gravenwezel) en Jules De Lannoy (Br. Amand van Hooglede) naar de aangenomen missie te vertrekken. Die eerste karavaan verliet het land den 10 September 1910. Na de lange reis, over de gevaarvolle snelvloeden van den « Olifant » en van « Zinga » heen, zetten de zes mannen op 1 December 1910 den voet op Kongolesen bodem. 's Anderendaags droegen ze een dankmis op te Banzistad.

Vanzelfsprekend kon de eerste maanden geen spraak zijn van echte missiönering, want niemand van de Paters kende de taal der inboorlingen. Ze beperkten zich tot het verplegen van zieken en de zorg voor kinderen. Dit werk gaf hun een uitstekende gelegenheid om de taal aan te leren en om tegelijk het vertrouwen van de bevolking te winnen. Met taal geduld wisten zij het zover te brengen dat ze na zes maanden bekwaam waren catechismusuitleg te geven.

P. Liberaat was een rijk begaafde Priester, met een helderen geest en een sterken wil. Veel werd van hem verwacht voor den bloei van de missie. 't Heeft echter niet mogen zijn : de gezondheid ontbrak of juist : zijn gestel kon zich aan het tropenklimaat niet aanpassen.

Naar Lembo.

Den 23 Maart van het volgend jaar (1911), d.i. min dan vier maanden na de ontschepping te Banzistad, werd P. Liberaat aangewezen om een post te stichten te Lembo; doch acht dagen later kwam hij, lijdend aan de ingevanden, terug naar Banzistad. Hij herstelde spoedig, maar herviel, na amper vier maanden, in dezelfde kwaal. Ditmaal zond de overste zijn zieken Confrater op rust naar de Franse missie. Hij reisde af, den 26 September, met den stoomboot « Côtello » naar Besu bij de Franse Paters en vandaar verder naar Bangui. Doch P. Liberaat die er moeilijk kon toe beslissen langen tijd aan rust te wijden terwijl zijn broeders hard

werkten, kwam den 12 November terug naar Banzistad.

Te Bindu.

Den 13 Juli 1912 vinden we P. Liberaat als Overste in de nieuwe missiepost te Bindu. Een derde maal velde dezelfde plaag hem neer. Lijdend aan maag- en darmziekte, keerde hij, op aanraden van Dr Bomstein uit Yakoma, weer naar Banzistad en scheepde den 20 October in, op weg naar België. Hij genas tamelijk spoedig, aangezien hij reeds den 26 Juli naar de missie mocht terugkeren; hij scheepde in te Antwerpen, samen met P. Rumoldus en Br. Amand van Hooglede.

Te Dondo.

De boot bracht de drie koene mannen, na een voorspoedige reis, den 21 September te Banzistad. Den 6 December was P. Liberaat tegenwoordig op de stichting van de missiepost te Dondo. Hij bleef er als Overste tot 7 September van het volgend jaar. Hier was alles te beginnen. Dat P. Liberaat te Dondo flink werk heeft geleverd, volgt hieruit dat de Reguliere Overste in zijn verslag van 1 Juli 1914, reeds het bestaan van een school met 26 leerlingen en een eerste kern geloofsleerlingen van 235 man mocht vermelden. Spijtig dat hij het begonnen werk niet mocht voortzetten! De nieuwe stichting te Libenge noodzaakte de Oversten P. Liberaat uit Dondo weg te trekken en hem de leiding toe te vertrouwen van de missie te Abumonbazi, in de plaats van P. Ferdinand van Antwerpen, die zelf naar Libenge vertrok om er te stichten.

Te Abumonbazi.

Hier vond P. Liberaat een werkveld dat aan zijn ijver was aangepast. Abumonbazi bezat toentertijde (zoals de statistieken van 1915 opgeven) een catechistenschool met 100 leerlingen, een weeshuis met insgelijks rond de 100 weeskinderen, — verders : twee scholen tellende samen 40 leerlingen en een catechistenaat van 844 geloofsleerlingen. Einde 1917 telde Abumonbazi 642 inlandse christenen en 2659 catechumenen, 123 weeskinderen en 96 kolonisten. Buiten het algemeen toezicht en de leiding van de ganse missie, was P. Liberaat speciaal en persoonlijk belast met de catechistenschool en ook, ten dele, met het catechistenaat. De catechumenen verbleven zes maanden op de missie zelf, waar ze dagelijks tenminste twee catechismusonderrichtingen ontvingen. Hiermee had P. Overste ruim zijn beide handen vol.

Abumonbazi was in vollen bloei. 't Werd nodig dat de stempel Gods, de beproeving op het werk geslagen werd. Deze zou niet lang uitblijven : in Februari 1917 vaarde een vernietigende rukwind over de missie en maakte van de kerk en van de catechistenschool één grote puinhoop. Gelukkig waren geen menssenlevens te betreuren; één jongen lag onder de balken begraven; doch, toen hij bevrijd

was, bleek dat hij enkel lichte kneuzingen had opgelopen. Na enige dagen was hij gans hersteld en genezen.

Weer naar Dondo.

Den 27 Maart nieuwe verplaatsing voor P. Liberaat. P. Marcel van St-Niklaas kwam de missie te verlaten om niet meer weer te keren. De Oversten stelden aan P. Liberaat voor er heen te gaan en de leiding van de verlaten plaats in handen te nemen. Hoe pijnlijk het hem ook viel zijn dierbare kolonisten en catechumenen te verlaten, vertrok de vurige missionaris, zonder een blijk van misnoegen te geven, naar de post, waar moeilijkheden van verschillende aard op een regeling wachtten. Hij bleef er echter niet lang, want den 13 November van hetzelfde jaar werd Dondo voorgoed verlaten. P. Liberaat bleef er nog 'n tijdje om alles in orde te brengen. Den 31 Januari vertrok hij naar Banzistad om er P. Baselis te vervangen, die in Februari met rust naar België moest komen.

Terugkeer en dood van P. Liberaat.

Twee maanden na het vertrek van P. Baselis stierf P. Rumold. Dadelijk had P. Prefect aan P. Liberaat gedacht om den belangrijke post van Molegbe over te nemen. De obediëntiebrief was reeds verzonden; doch, den dag dat de nieuwe Overste moest bezit nemen van zijn post, ontving P. Prefect een dringend schrijven van P. Philemon, waarbij genoemde Pater liet weten dat P. Liberaat sedert een paar dagen de een syncope na de andere kreeg en totaal onbekwaam was naar Molegbe te reizen. Het geval scheen gelukkig geen erge gevolgen te zullen hebben. De onpasselijkheid van P. Liberaat was enkel het gevolg, zo meende ten minste P. Prefect — van de diepe ontroering die het plots afsterven van P. Rumold op zijn gemoed had gemaakt, — ook van sommige administratieve moeilijkheden en ten slotte van de verzwakking, veroorzaakt door de grippe die hij had moeten doorstaan in de maand Maart. Inderdaad verbeterde wel enigszins de toestand van den zieke in de maand Mei, doch om in Juni weer te verergeren. Dr Dalhoze uit Yakoma werd bijgeroepen, die den zieke grondig onderzocht en een hartvliesontsteking in het acute stadium diagnosticeerde (péricardite aiguë). Dadelijk, of in den kortst mogelijken tijd moest de zieke naar België vertrekken.

Dit was het einde. Den 26 Juli verliet P. Liberaat Banzistad en scheepde den 17 September in te Libenge, om nooit meer naar de missie weer te keren : één jaar na zijn terugkeer overleed hij zachtjes te Antwerpen. P. Liberaat was amper 41 jaar oud geworden. Hij was het derde slachtoffer van Kongo sedert de maand April 1919, dat is : drie op amper achttien maanden tijds.

15 September 1947.

P. Hugo.